

Jaarverslag sociale fraude- bestrijding 2018

Federale Overheidsdienst
Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg

Jaarverslag sociale fraudebestrijding (1/7)

- In 2017 werd een project gelanceerd voor de **professionalisering** van de opvolging en **meten van inspanningen** op vlak van **sociale fraudebestrijding** en het aanreiken van **methodieken** en aanbevelingen om de geprofessionaliseerde monitoring verder te zetten in de toekomst. Deloitte adviseerde hierbij om telkens in februari een **jaarverslag** op te stellen ter evaluatie van de sociale fraudebestrijding tijdens het voorgaande jaar, **gecoördineerd** door **SIOD**, met **input** van de **actoren**, waarbij de resultaten van de **drie pijlers** worden toegelicht.
 - Monitoring van **21 strategische indicatoren (KPI's)** op te volgen vanaf 2018
 - Monitoring van **Actieplan 2018**
 - Monitoring van **financiële resultaten 2018**
- De methodiek voor het monitoren van resultaten maakt deel uit van **een groeimodel**. In 2018 werd er dus bij verschillende pijlers, met focus op strategische indicatoren (KPI's), een eerste meting ("**nulmeting**") gedaan van verschillende indicatoren, en werd een duidelijkere **scheiding** gedefinieerd tussen **datacollectie** (met input van alle actoren) en de **data-analyse** (gecoördineerd door de SIOD), om zeker te zijn dat de kwaliteit van alle opgehaalde data van vergelijkbare standaarden zijn.
- Dit **jaarverslag van Sociale fraudebestrijding 2018** is gestructureerd per pijler, en bevat dus drie hoofdstukken (één per pijler):

 1. Monitoring van strategische indicatoren (KPI's) 2018

STRATEGISCH

Bepalen van de verzameling van strategische indicatoren (KPI's) die vanaf 2018 gemeten worden, om de evaluatie van de strategische objectieven mogelijk te maken (overkoepelt acties & opbrengsten)

 2. Monitoring van Actieplan en operationele indicatoren 2018

OPERATIONEEL

Monitoren van het jaarlijks Actieplan, beschouwd als "operationeel Actieplan" dat kadert binnen de strategie (*), en wat verder opgevolgd wordt in een geconsolideerd Excel-bestand

 3. Monitoring van opbrengsten 2018

OPERATIONEEL

Monitoren van de globale opbrengst van de strijd tegen de sociale fraude, als resultaat van het Actieplan en van onderzoeken uitgevoerd in het kader van de core business van de inspectiedienst

(*) In tegenstelling tot het vierjaarlijks strategisch plan 2020 - 2024, waarvoor de nieuwe SIOD-manager verantwoordelijk zal zijn

Jaarverslag sociale fraudebestrijding (2/7)

- **De eerste pijler bepaalt de verzameling van 21 strategische indicatoren (KPI's)** die vanaf 2018 gemeten worden, om de evaluatie van de strategische objectieven mogelijk te maken (overkoepelt acties & opbrengsten). Als deel van het groeimodel werden vorig jaar ook additionele KPI's gedefinieerd voor 2019 (12 extra) en 2020 (11 extra), om zo de basis te leggen van een gedragen methodiek op vlak van sociale fraudebestrijding.

- Er werd voor 17 KPI's een nulmeting uitgevoerd in 2018, en voor vier vastgesteld dat er geen data was (*)

 SO1: Verlagen van de lasten op arbeid om de aantrekkelijkheid om Sociale Fraude te plegen te doen afnemen	<ul style="list-style-type: none">• Het werkvolume in de officiële economie is gevoelig toegenomen in 2018, met een stijging van 1,6% in privésector en overheid tegenover een jaar eerder of meer dan 52.000 voltijdse equivalenten extra, en met 1,4% meer zelfstandigen• De Belgische loontrekkende werkgelegenheid is met 2,3% sterker toegenomen dan in EU28 (+1,5%). We zien een gelijkaardige trend voor de Belgische zelfstandige werkgelegenheid, met een Belgische groei van +2,7% (van 2016 naar 2017), terwijl dit -1% daalde voor de EU28 (van 2017 naar 2018).
 SO2: Législation et administration simplifiés afin d'accroître la transparence et la conformité (y compris la numérisation)	<ul style="list-style-type: none">• De administratieve lasten ten gevolge van federale wetgeving zijn met 41,8 miljoen euro gedaald in 2017 (**). 30,7% was voelbaar voor de burger, 66,8% voor de ondernemingen en 2,6% voor de overheid.• In 2018 zijn er 52 beleidsvoorstellen voorgesteld vanuit de sociale inspectiediensten en hun administraties, ter wetsverbetering en -vereenvoudiging
 SO3: Vergroten van de pakkans	<ul style="list-style-type: none">• In 2018 werd het equivalent van 1.002 voltijdse equivalenten tijd besteed aan inspectietaken in ruime zin (dus excl. opleiding, management,...) voor nationale en grensoverschrijdende onderzoeken. Of zo'n 86% van de arbeidstijd.• Er werden 146.499 onderzoeken uitgevoerd in 2018.• 7,2% van de onderzoeken leiden tot een ePV.
 SO4: Augmenter la capacité d'action des services d'inspection	<ul style="list-style-type: none">• Het totaal aantal voltijdse equivalenten betrokken bij de sociale fraudebestrijding bedraagt 1.165 VTE's in 2018.• Gemiddeld werden er 156 onderzoeken uitgevoerd per VTEi, dus per medewerker in de tijd die hij aan inspectietaken besteedt (excl. opleiding, management,...).
 SO5: Bestrijden van grensoverschrijdende Sociale Fraude en sociale dumping	<ul style="list-style-type: none">• Er werden 2 bilaterale akkoorden afgesloten tussen BE en NL, namelijk door RSZ en RVA, op het vlak van gegevensuitwisseling en verdere samenwerking.• Er werden 5.359 onderzoeken in de grensoverschrijdende sociale fraude gevoerd in 2018.• 8% van de internationale onderzoeken leiden tot een ePV (671 ePV's)

(*) We hebben geen data ontvangen voor de volgende vier KPI's:

- Evolutie % ePV's dat leidt tot vervolging;
- Evolutie aantal effectief uitgevoerde gerechtelijke onderzoeken tov totaal # onderzoeken;
- Jaarlijks aantal gerechtelijke uitspraken per aantal gerechtelijke onderzoeken;
- Evolutie van het aantal / netwerk van gestructureerde fluxen

(**) Noot: cijfers 2018 nog niet beschikbaar

Jaarverslag sociale fraudebestrijding (3/7)

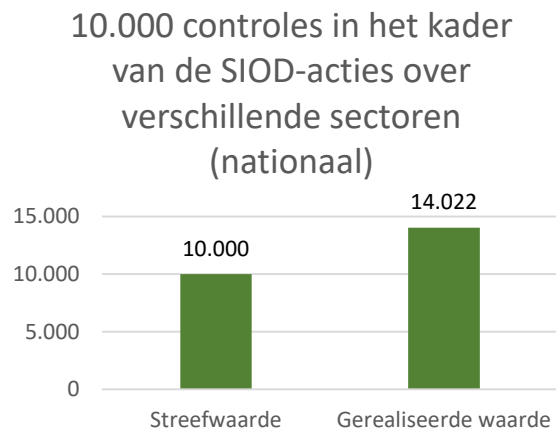
(vervolg vorige pagina)

- **Alle actoren in de handhavingsketen** werden gevraagd om **input** voor de afgesproken KPI's, waarbij **Justitie** niet in staat was om input te sturen wegens een **gebrek aan uniform meetsysteem**. Vanaf begin **2019** wordt een **nieuwe softwaretoepassing MACH** uitgerold bij alle arbeidsauditoraten, wat een betere meting in de toekomst mogelijk zal maken.
- Ter voorbereiding van de meting van de **nieuwe KPI's voor 2019** werd er met de verschillende actoren **afgestemd** rond de interpretatie van deze KPI's, in lijn met de terminologie "9 Werven", waarbij Deloitte adviseert dat er goede praktijken uitgewisseld worden tussen de diensten. We adviseren hiervoor om **verschillende werkgroepen** in te plannen, ondersteund door de SIOD, om de **uniforme interpretatie van bepaalde KPI's** vorm te geven (e.g., kwaliteit en beschikbaarheid van databanken, preventie (middelen en acties), technische kwaliteitsscore, opsplitsing van onderzoeken per type (e.g., gebruik van NACE-codes via KBO-nummer)). Verder adviseren we dat een **onafhankelijke partij** een **tweejaarlijkse enquête** organiseert voor het meten van de **gepercipieerde kwaliteit** van de sociale fraudebestrijding (cfr. KPI's "Evolutie perceptie bij verschillende doelgroepen").
- **De tweede pijler focust op de monitoring van het jaarlijks Actieplan Sociale Fraudebestrijding**, dat beschouwd wordt als "operationeel Actieplan", dat kadert binnen de strategie (als aanvulling op het vierjaarlijks strategisch plan 2020-2024, waarvoor de nieuwe SIOD-manager verantwoordelijk zal zijn), en dat verder opgevolgd wordt in een geconsolideerde Excelfile.
 - Bij pijler 2 'Monitoring van Actieplan 2018' werden voor **73 acties** in Actieplan 2018 **118 indicatoren** gedefinieerd, waarvan er **93 indicatoren gerealiseerd** werden, **17 indicatoren opgestart** en **8 indicatoren** nog dienen **gemeten** te worden.
 - Een **vergelijkende analyse** van het **Actieplan 2018 en 2019** toont daarnaast aan dat het Actieplan 2019, net zoals het Actieplan 2018, een **evenwichtig pakket** aan acties bundelt (volgens **type actie**, volgens **type fraude**, volgens **stap uit de handhavingsketen**, en volgens **actor**).
 - De **samenwerking** tussen diensten buiten de sociale inspectiediensten en de sociale inspectiediensten zelf **verloopt steeds vlotter** op het gebied van gegevensuitwisseling.
 - De **sectorspecifieke aanpak** wordt **verdergezet** door het verder uitvoeren van PEC's en het afsluiten van bilaterale akkoorden.
 - Actie 13 '**Controles** in het kader van de **SIOD-acties**' is volledig **gerealiseerd**; de doelstelling werd zelfs **overschreden** (cfr ZOOM 1 op slide 5).
 - Bij Actie 15 'Organisatie van **doelgerichte onderzoeken** in de **grootsteden**' werden **200 controles** vooropgesteld en **435 effectief uitgevoerd** (cfr ZOOM 2 op slide 6).

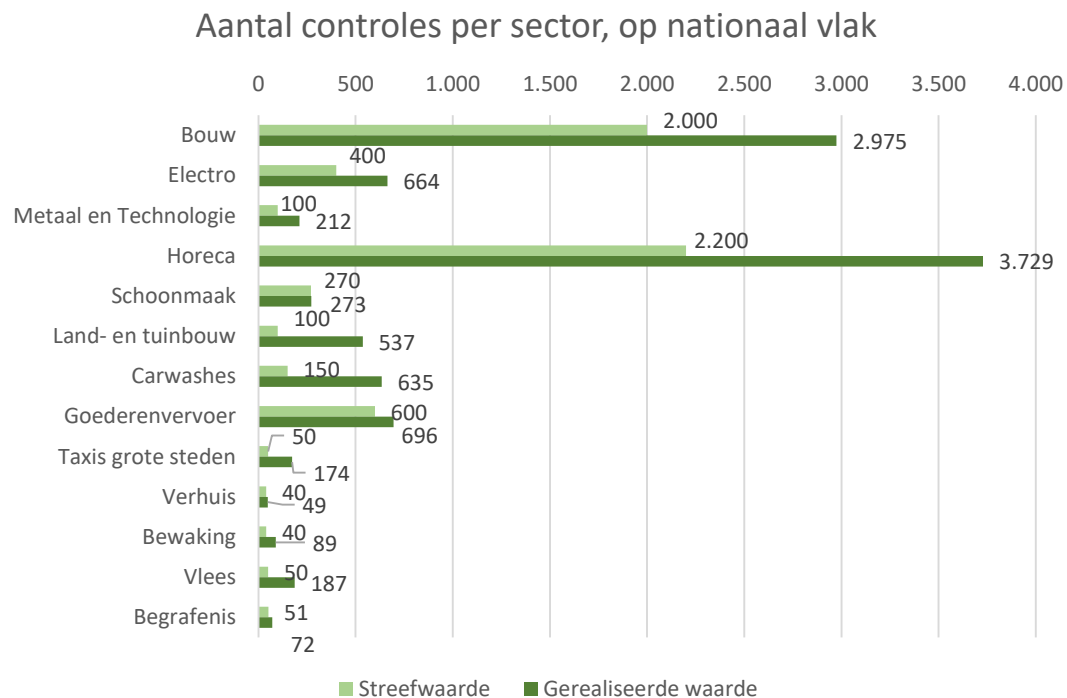
Jaarverslag sociale fraudebestrijding (4/7)

- Tweede pijler - Zoom 1: Actie 13 'Controles in het kader van de SIOD-acties' is volledig **gerealiseerd**; de doelstelling werd zelfs **overschreden**

De eerste indicator van Actie 13 werd voor 140% gerealiseerd

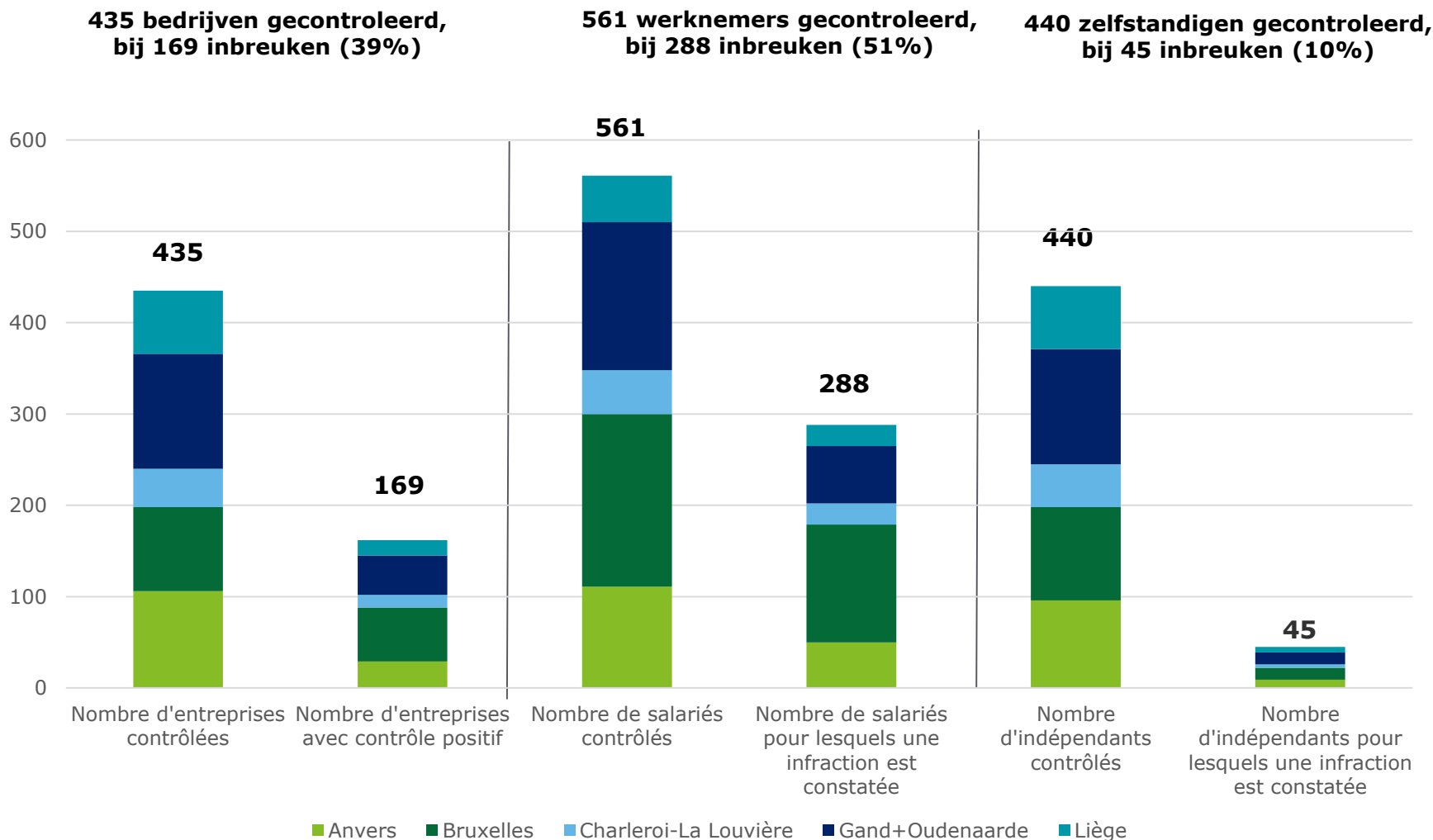

De tweede indicator van Actie 13 werd voor 170% gerealiseerd

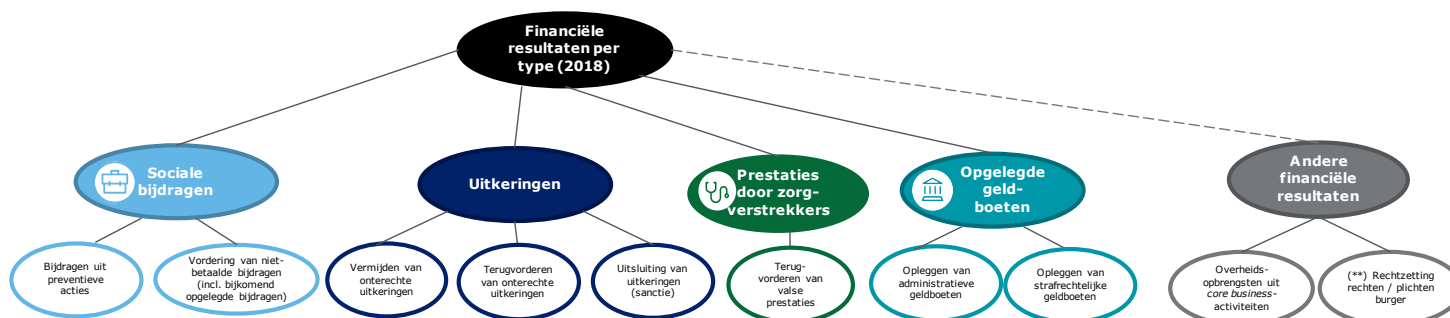
Jaarverslag sociale fraudebestrijding (5/7)

- Tweede pijler - Zoom 2: Bij Actie 15 'Organisatie van **doelgerichte onderzoeken** in de **grootsteden**' werden **200 controles vooropgesteld** en **435 effectief uitgevoerd**

Jaarverslag sociale fraudebestrijding (6/7)

- **De derde pijler focust op de monitoring van opbrengsten.** De doelstelling van deze pijler is om opbrengsten voortkomend uit inspanningen door actoren te **valoriseren**, en bijkomende **transparantie** te creëren. De opbrengsten worden verder opgevolgd aan de hand van individuele Excelbestanden per actor (uitgestuurd door de SIOD) en verwerkt in een **centraal Exceldocument** bij de SIOD. De cijfers van het vierde kwartaal in 2018 werden ontvangen tegen 15 februari 2019. In onderstaande figuren worden de opbrengsten die op deze manier bekomen werden, weergegeven, per type opbrengst en per fraudefenomeen.

Fraudefenomeen	Bijdragen uit preventieve acties	Vordering van niet-betaalde bijdragen (incl. bijkomend opgelegde bijdragen)	Vermijden van onterechte uitkeringen	Terugvorderen van onterechte uitkeringen	Uitsluiting van uitkeringen (sanctie)	Terugvorderen van valse prestaties	Opleggen van administratieve boeten	Opleggen van strafrechtelijke geldboeten
1. Niet-aangegeven arbeid - zwartwerk		€ 15.144.123,90		€ 4.168.940,14	€ 16.859.265,27		€ 84.800,00	
2. Verboden cumul van uitkeringen				€ 10.560.225,54	€ 38.376,21			
3. Schijnzelfstandigheid		€ 1.550.000,00						
4. Misbruik (tijdelijke) werkloosheid			€ 5.964.409,24*					
5. Valse onderwerpingen				€ 1.077.418,48	€ 53.997,03		€ 397.535,66	
6. Domiciliefraude				€ 24.029.087,32	€ 5.989.571,08		€ 6.100,00	
7. Fraude met sociale zekerheidsbijdragen		€ 66.835.617,00						
8. Fraude door zorgverstrekkers						€ 4.541.687,38		
9. Fraude met ziekte-uitkeringen aangeleverd door mutualiteiten				€ 17.919.634,60				
10. Loopbaanonderbreking / Tijdkrediet - anomalieën				€ 2.532.709,35				
11. Artide 30bis / 30ter	€ 36.890.000,00	€ 6.140.000,00						
12. Zwarte overuren								
13. Opgelegde geldboeten							€ 6.261.644,50	
14. Mensenhandel		€ 1.590.000,00						
15. Starters	€ 30.000,00							
16. Sociale dumping		€ 21.779.601,02						
17. Stiltwijgers		€ 21.570.000,00						
18. Opvolging falingen, klachten, publieke sector								
Algemeen totaal	€ 36.920.000,00	€ 134.609.341,92	€ 5.964.409,24	€ 60.288.015,43	€ 22.941.209,59	€ 4.541.687,38	€ 6.750.080,16	- €
€ € 272.014.743,72								

Overheidsopbrengsten uit core business activiteiten	Rechtzetting rechten / plichten burger
	€ 44.485.587,49
	€ 9.885.624,00
	€ 16.993.980,00
€ 107.380.000,00	
€ 107.380.000,00	€ 71.365.191,49**

(*) Assumptie: zelfde bedrag misbruik tijdelijke werkloosheid 2017 en 2018 (€ 4 350 000,00)

(**) Lonen en vergoedingen die n.a.v. toedoen van TSW effectief zijn bijbetaald. In sommige gevallen zijn de eventuele (bijkomende) RSZ-bijdragen mee opgenomen in de linkse kolom.

Jaarverslag sociale fraudebestrijding (7/7)

• Overzicht van financiële opbrengst per fraudefenomeen

- Verdere **vervollediging** van de financiële resultaten blijft relevant in 2019-2020, vb. op vlak van **preventie** en **valorisatie** van inspanningen van diensten. Ook aandacht voor het verhogen van **traceerbaarheid**, verder inzetten op **harmonisatie**, en het verder **automatiseren van rapportering** zijn van belang.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax and legal, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte has in the region of 225,000 professionals, all committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte Network”) is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.